

Konjunkturálne prieskumy a spotrebiteľské názory

12.05.2023 |

Metodika ku Konjunkturálnym prieskumom

Indikátor ekonomického sentimentu (IES) je zložený ukazovateľ, ktorý má za cieľ zobrazovať aktuálny stav očakávaní všetkých účastníkov ekonomického prostredia. Pozostáva z agregovaných údajov z výsledkov konjunkturálnych prieskumov v priemysle, stavebníctve, obchode, službách a z výsledkov prieskumu o názoroch spotrebiteľov na aktuálnu ekonomickú situáciu. Prieskum je koordinovaný Európskou komisiou a vo všetkých členských štátoch EÚ má rovnakú metodiku.

Konjunkturálny prieskum v priemysle je zameraný na hodnotenie súčasnej situácie v ekonomike priemyselných podnikov a na očakávaný vývoj vybraných ukazovateľov na najbližšie trojmesačné obdobie. Pre objektívnejšie posúdenie vývoja sú odpovede, získané konjunkturálnym prieskumom, spracované ako vážený aritmetický priemer. Ako váhy sa použila hodnota tržieb v priemysle a pri hodnotení ukazovateľov z oblasti zamestnanosti počet zamestnancov respondentov. Vývoj je vyjadrený pomocou salda, ktoré predstavuje rozdiel pozitívnych a negatívnych hodnotení v percentách.

Indikátor dôvery v priemysle je kompozitný ukazovateľ vypočítaný ako aritmetický priemer sald dopytu, stavu zásob hotových výrobkov (s opačným znamienkom) a očakávaného trendu priemyselnej produkcie. Saldá, z ktorých je indikátor dôvery v priemysle počítaný, sú sezónne očistené a majú rovnakú váhu.

Konjunkturálny prieskum v stavebníctve je zameraný na hodnotenie súčasnej situácie v ekonomike stavebných podnikov a na očakávaný vývoj vybraných ukazovateľov na najbližšie trojmesačné obdobie. Pre objektívnejšie posúdenie vývoja sú odpovede, získané konjunkturálnym prieskumom, spracované ako vážený aritmetický priemer. Ako váhy sú použité hodnota stavebnej produkcie a pri hodnotení ukazovateľov z oblasti zamestnanosti počet zamestnancov respondentov. Vývoj je vyjadrený pomocou salda, ktoré predstavuje rozdiel pozitívnych a negatívnych hodnotení v percentách.

Indikátor dôvery v stavebníctve je kompozitný ukazovateľ, vypočítaný ako aritmetický priemer konjunkturálnych sald úrovne celkového dopytu a očakávanej zamestnanosti. Obe saldá sú sezónne očistené a majú rovnakú váhu.

Konjunkturálny prieskum v obchode je zameraný na hodnotenie súčasnej situácie v ekonomike obchodných podnikov a na očakávaný vývoj vybraných ukazovateľov na najbližšie trojmesačné obdobie. Pre objektívnejšie posúdenie vývoja sú odpovede, získané konjunkturálnym prieskumom, spracované ako vážený aritmetický priemer. Ako váhy sa použila hodnota tržieb za vlastné výkony a tovar a pri hodnotení ukazovateľov z oblasti zamestnanosti počet zamestnancov respondentov. Vývoj je vyjadrený pomocou salda, ktoré predstavuje rozdiel pozitívnych a negatívnych hodnotení v percentách.

Indikátor dôvery v obchode je kompozitný ukazovateľ, vypočítaný ako aritmetický priemer konjunkturálnych sald minulých a očakávaných podnikateľských aktivít a zásob tovarov (s opačným znamienkom). Saldá sú sezónne očistené a majú rovnakú váhu.

Konjunkturálny prieskum v službách je zameraný na hodnotenie súčasnej situácie v ekonomike podnikov v sektore trhových služieb a na očakávaný vývoj vybraných ukazovateľov na najbližšie trojmesačné obdobie. Pre objektívnejšie posúdenie vývoja sú odpovede, získané konjunkturálnym prieskumom, spracované ako vážený aritmetický priemer. Ako váhy sa použila hodnota tržieb (vo finančnom sektore výnosy) a pri hodnotení ukazovateľov z oblasti zamestnanosti počet zamestnancov respondentov. Vývoj je vyjadrený pomocou salda, ktoré predstavuje rozdiel pozitívnych a negatívnych hodnotení v percentách.

Indikátor dôvery v službách je kompozitný ukazovateľ, vypočítaný ako aritmetický priemer konjunkturálnych sald úrovne dopytu, podnikateľskej situácie a očakávaného dopytu. Saldá sú sezónne očistené a majú rovnakú váhu.

Spotrebiteľský barometer sleduje dynamiku zmien v hodnoteniach ekonomickej situácie na Slovensku jej obyvateľmi, finančnej situácie v domácnostiach, zaoberá sa ich očakávaniami pre najbližších 12 mesiacov a investičnými úmyslami domácností.

Indikátor spotrebiteľskej dôvery je kompozitný ukazovateľ, ktorý je vypočítaný ako aritmetický priemer sald predpokladaného vývoja ekonomiky, nezamestnanosti v štáte a predpokladaného vývoja finančnej situácie a úspor vo vlastnej domácnosti, (nezamestnanosť je s opačným znamienkom). Všetky štyri zložky majú rovnakú váhu.

Indikátor ekonomického sentimentu (2015 = 100) je vážený aritmetický priemer z indikátora dôvery v priemysle (40 %), indikátora dôvery v stavebníctve (5 %), indikátora dôvery v obchode (5 %), indikátora dôvery v službách (30 %) a spotrebiteľského indikátora dôvery (20 %).

$$IES = a \cdot ICI + b \cdot BCI + c \cdot RCI + d \cdot SCI + e \cdot CCI$$

- kde ICI= indikátor dôvery v priemysle
- BCI=indikátor dôvery v stavebníctve
- RCI=indikátor dôvery v obchode
- SCI = indikátor dôvery v službách
- CCI = indikátor spotrebiteľskej dôvery
- a,b,c,d,e = váhy jednotlivých zložiek indikátora

Vypočítané hodnoty sú prepočítané do formy indexu k základnému obdobiu, ktorým je priemer roku 2015.

Metodické vysvetlivky ku Konjunkturálnym prieskumom:

Pri spracovaní údajov za jednotlivé odvetvia v danom mesiaci sa zároveň spresňujú údaje za predchádzajúci mesiac na základe dodatočne získaných podkladov.

Od januára 2018 zmena základného obdobia na priemer roku 2015=100.

Podrobnejšie informácie na emailovej adrese: iveta.synekova@statistics.sk;

Metodické vysvetlivky k prieskumu Spotrebiteľský barometer

Výsledky sú publikované v podobe koeficienta, ktorý sa zakladá na váženom porovnaní kladných a záporných vyjadrení

$$I = a*(+ +) + b*(+)- c*(-) - d*(- -),$$

- kde a,b,c,d sú Európskou komisiou stanovené váhy
- a (+ +), (+), (-) (- -) je percentuálne zastúpenie príslušnej odpovede

Koeficient nadobúda hodnoty od mínus sto (väčšinou za predpokladu, že všetky odpovede boli z hľadiska respondenta maximálne nepriaznivé a nikto nevyužil odpoveď "neviem posúdiť") po hodnotu plus sto v opačnom prípade (hodnotenia všetkých respondentov boli maximálne priaznivé). Výnimkou sú indikátory týkajúce sa inflácie a nezamestnanosti, ktoré v súlade s medzinárodnou metodikou majú kladnú hodnotu aj napriek tomu, že hodnotenia sú z pohľadu respondentov nepriaznivé a analogicky majú zápornú hodnotu, keď situáciu respondenti hodnotia priaznivo.

Indikátor spotrebiteľskej dôvery (consumer confidence indicator - CCI)

$$CCI = (SK.2 + SK.4 + (-SK.7) + SK.11) / 4$$

- kde SK.2, SK.4, SK.7, SK.11 sú zložky CCI stanovené Európskou komisiou

Hodnoty príslušného koeficienta sa taktiež pohybujú v intervale od mínus sto po plus sto. V hodnote -100 sú sústredené maximálne obavy, nedôvera a pesimizmus, hodnota +100 vyjadruje maximálnu spotrebiteľskú dôveru, spokojnosť, optimizmus.

Metaúdaje:

- Metóda zberu informácií: štandardizovaný rozhovor pomocou dotazníka
- Základný súbor: 4 416 076 obyvateľov SR vo veku 16 a viac rokov
- Rozsah výberového súboru: 1 200
- Výberová metóda: voľný kvótový výber so znáhodnením v poslednom kroku
- Výberové znaky: pohlavie, vek, vzdelanie, národnosť, veľkostná skupina obce a kraj
- Periodicita: mesačne
- Terénna fáza výskumu: prvá dekáda mesiaca
- Sezónna úprava údajov: software Dainties, sezónne upravené údaje sa používajú pri medzinárodnom porovnaní
- Forma šírenia: informácia na internete, mesačník Konjunkturálne prieskumy, štvrťročník Spotrebiteľský barometer
- Distribúcia: Štatistický úrad SR, informačný servis, Miletičova 3, 824 67 Bratislava
- Kontaktná osoba: Marián Antala
- Telefón: + 421 2 50236 339
- Fax: + 421 2 55561 361

- E-mail: predajna@statistics.sk; info@statistics.sk;